

Kroniske sykdommer – utfordringer i allmennpraksis.

“Rett behandling – på rett sted – til rett tid”

Anders Østrem
Lunger i Praksis
Gransdalen Legesenter, Oslo

St.meld. nr. 47

(2008–2009)

Samhandlingsreformen

Rett behandling – på rett sted – til rett tid

“Rett behandling – på rett sted – til rett tid”

Hva er utfordringene vi har idag?

~~2009!~~

■ **Utfordring 1:** Pasientenes behov for koordinerte tjenester besvares ikke godt nok – fragmenterte tjenester

■ **Utfordring 2:** Tjenestene preges av for liten innsats for å begrense og forebygge sykdom

■ **Utfordring 3:** Demografisk utvikling og endring i sykdomsbildet gir utfordringer som vil kunne *true samfunnets økonomiske bæreevne*

Hva er det vi egentlig sliter med??

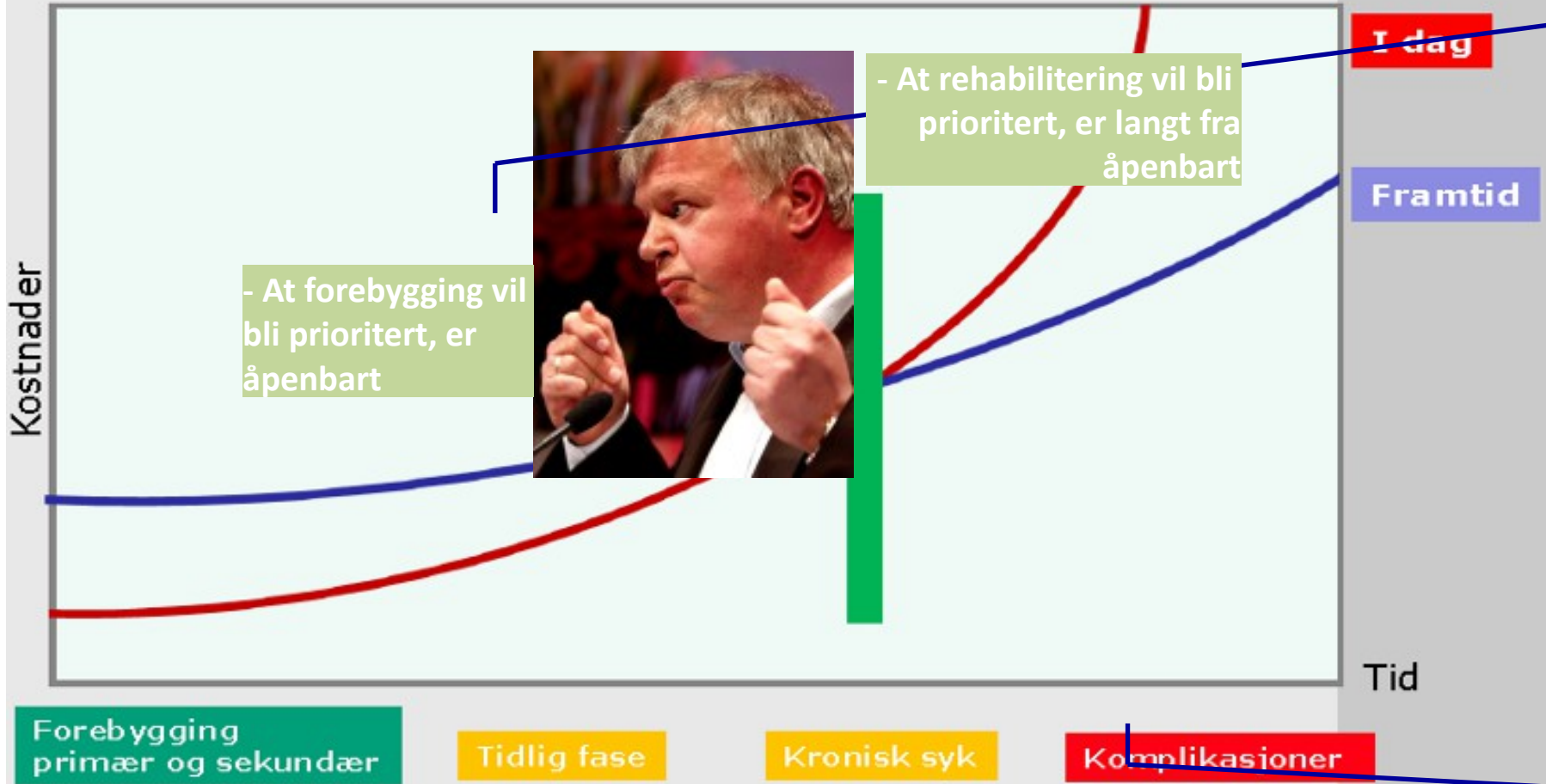

Grunntanken i Samhandlingsreformen:

Kronisk sykdom

– forløp og kostnader

...rett før valget 2013 kom denne:

NCD-strategi 2013 - 2017

For forebygging, diagnostisering, behandling og rehabilitering av fire ikke-smittsomme folkesykdommer; Hjerte- og karsykdommer, diabetes, kols og kreft.

«Bakgrunnen for samhandlingsreformen er erkjennelsen av at **strukturen** i helsetjenesten i for liten grad har vært tilpasset pasienter med kroniske sykdommer»

«Gode pasientforløp for pasienter med kroniske sykdommer»

Behov for en ny modell for oppfølging av kronisk syke – anbefalt å utrede dette.

Hvordan er det i Norge med gode forløp???

- Undersøkelse i allmennpraksis 2008:
Behandling av sukkersyke (diabetes):
  - **Kun 7%** nådde de nye behandlingsmålene fra 2005–06
    - Blodsukker, blodtrykk og kolesterol.

- **Store** utfordringer, lite fokus på kronisk sykdom samt mangel på implementering av retningslinjer.

Hvilke sykdommer er problemet?

■ ” Kols, diabetes, demens, kreft og psykiske lidelser er sykdommer som er i sterk vekst, og utgjør samtidig grupper med store og dermed økende samhandlingsbehov” **St.meld. nr. 47**

■ Feil – ikke bare økt behov for samhandling – de trenger en ny tilnærming!

Ikke smittsomme kroniske sykdommer:

NCDs (non-communicable diseases)

- Internasjonalt et stort fokus på NCDs
  - FN`s hovedforsamling møte høsten 2011
  - På statsledernivå
  - Definert følgende sykdommer:
    - Kreft
    - Diabetes
    - Kroniske lungesykdommer
    - Hjerte-kar sykdommer

Felles for NCDs

■ Forebyggbare

- Røyking årsak til mange

- Levemåte

■ Økende grad årsak til sykdom og død.

- 60% av dødsfall globalt

- 80% av dødsfall utviklingsland

■ ” The chronic disease pandemic”

Lancet 2010; 376: 1689–98

Hva er så nytt med dette??

Smittsomme sykdommer

Sykdom → Diagnose og behandling

Akutt behandling

→ Frisk (død)

Ikke smittsomme sykdommer

Kronisk behandling

Kjente
Risiko
Faktorer

→ Sykdom → Diagnose og behandling

Oppfølging over lang tid, behandling av sykdom og komplikasjoner

Behandling av kronisk sykdom
krever en annen tilnærming.

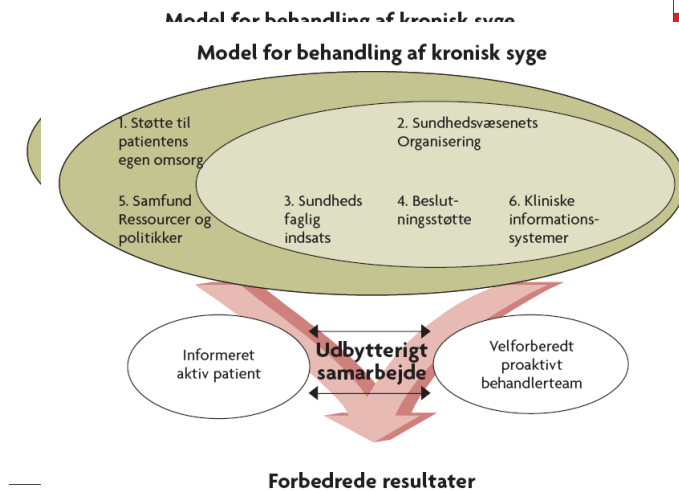

Hvordan kan vi endre dette??

- Må ha en helhetlig modell for hvordan helsevesenet skal se ut
- Andre land har forsøkt forskjellige modeller
- Vi må tilpasse modellen til norske forhold.

Vi må ha en modell

■ The Chronic Care Model.

■ Helhetlig modell for omsorg for kronisk syke.

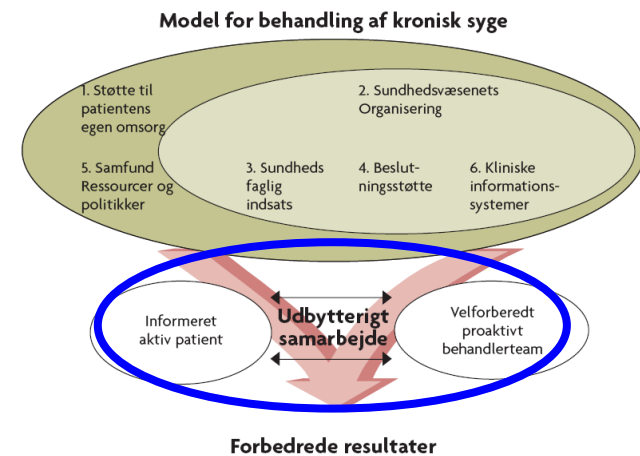
■ Evidens basert kunnskap implementert i alle ledd.

■ Mål:

■ Produktiv interaksjon mellom den opplyste pasient og et proaktivt helsevesen.

■ Modellen er implementert i flere land:

Utbytterikt samarbeid:

■ Informert aktiv pasient:

- Innehar nok informasjon til å ta avgjørelser
- Aktiv pasient – deltar i egen behandling

■ Vel forbredt *proaktiv* behandlingsteam:

- Kunnskapsbasert behandling
- Proaktiv – regelmessige timer
- Ikke bare legen, hele teamet.

Hvor er det mangler i det norske helsevesenet i dag?

■ ***Overordnet mål: ”forbedret resultater”***

■ Ingen registrering om målene er nådd.

■ Mer fokus på omsorg av kronisk syke.

■ I USA: 25 % av pasientene står for 67% utgiftene

■ Primærhelsetjenesten må endre fokus!

Hvilke mål bør vi sette oss?

■ Krav til kvalitet:

- Fastlegene må dokumentere kvalitet på arbeidet de leverer.

- Kols register, diabetes register

- Årskontroll for kronisk syke

- Hensiktsmessige takster

- Muligheter til å bruke tid.

- Omlegging av takster slik at tidsbruk og regelmessig oppfølging blir stimulert.

Hva må til?

■ Krav til kunnskap.

■ Implementering av retningslinjer

- ”Finske modell” – godt eksempel på endring i adferd og behandling.

■ Sertifisering av hjelpepersonell:

- Mange oppgaver må kvalitetssikres

■ Revurdering av legers etterutdanning

- Økt fokus på gruppebasert læring.

- Bruke muligheter i de strukturer som er tilstede idag.

Hvordan kan vi bli bedre idag??

■ Hva tenker dere?

■ Kan vi bli bedre?

■ Hvordan kan vi oppnå bedre kvalitet?

Gruppearbeid; Øvelse i implementeringsarbeid!!!

Nettverk for allmennpraktikere med interesse for lungesykdommer

Norwegian branch of the International Primary Care Respiratory Group

LUNGESYKDOMMER- HVA FINNES; HVA KAN GJØRES-

HVA ER VIKTIG I DIN PRAKSIS?

1. Tema	2. <u>Tilnærming</u>	3. <u>Er tilgjengelig</u> (Ja/Nei)	4. <u>Prioritet (3),</u> 1= <u>Høvest</u>
<u>Diagnostikk</u> KOLS <u>Spirometri</u>	Det er mulig å gjøre spirometri og reversibilitetstesting på pasienter ved <u>mistanke</u> om KOLS. Diagnosen trenger ikke stilles av spesialist	<u>Ja/Nei</u>	
Har du en liste over alle med KOLS i Din praksis	Vi har en liste over alle våre KOLS <u>pasienter</u> . ✓Det er lett å lage en slik liste på	<u>Ja/Nei</u>	